

Пальчик Ю.О.

*Магістр 1 курс спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна*

АНАЛІЗ ВИДАТКІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ

Досліджено, що основною передумовою фінансової стабільності економіки є бездефіцитність державного бюджету. В умовах кризового стану основним кроком покращення є збалансування кошторису доходів і видатків.

Ключові слова: видатки, державний бюджет, фінансова стабільність, збалансованість бюджету.

Державний бюджет є основним інструментом реалізації державної політики, виступає регулятором економічних та соціальних процесів, що відбуваються в країні. Для забезпечення стабільного розвитку, необхідно створити умови для збалансованості бюджету, зменшити його дефіцит та показники інфляції, а також спрямувати бюджетну політику на розв'язання загальнодержавних проблем і забезпечення конкурентоспроможності країни. Ефективність виконання державного бюджету як основного централізованого фонду, веде не лише до економічної стабільності, а і потенційного розвитку держави. В умовах політичної нестабільності та недосконалості законодавства баланс доходів і видатків державного бюджету набуває особливо актуального значення.

Державний бюджет посідає важливе місце в бюджетній системі України, оскільки впливає на економічні, соціальні, регіональні та національні сфери, що безпосередньо пов'язані між собою та мають вплив на всі процеси, що відбуваються в країні.

Згідно Бюджетного кодексу України видатки бюджету – це кошти, що спрямовується на здійснення програм та заходів, передбачених відповідним бюджетом, за винятком коштів на погашення основної суми боргу та повернення надміру сплачених до бюджету сум [1].

Тобто, це є економічні відносини між державою, юридичними та фізичними особами, що відбуваються у процесі наповнення, розподілу та використання бюджетних коштів.

Видатки бюджету показують напрямки та цілі бюджетних асигнувань і визначаються характером досить різноманітних функцій держави, які узагальнено об'єднують, як правило, у три великі групи: політичні, економічні та соціальні функції. Державні доходи становлять фінансову базу її функціонування, їх, як правило, класифікують за джерелами надходження коштів у бюджет. Цим політична, економічна і соціальна діяльність держави вже передбачає державні доходи як об'єктивну необхідність і закономірну реальність [2]. Вони безпосередньо пов'язані з дохідною частиною бюджету, адже від величини надходжень залежить рівень забезпеченості держави коштами для виконання завдань і функцій покладених на неї.

Аналізуючи видаткову частину протягом 2013-2017 років, відбулося їх зростання майже у два рази або з 505 844 млн. грн. у 2013 р. до 1 056 760 млн.

грн. у 2017 р.

Відповідно до статей: витрати на оборону зросли у п'ять разів з 14844 тис млн грн (2,9 %) до 74360 тис грн (7,0 %); на правоохоронні органи з 39409 млн грн у 2013 році до 88480 тис млн грн у 2017 році. Відбулося скорочення таких статей витрат, а саме: охорона довкілля, охорону здоров'я та освіту їх частка зменшилась.

Дохідна частина бюджету становить – 913,6 млрд грн (на 142,3 млрд грн (18,5%) більше порівняно із бюджетом-2017), видатки – 988,6 млрд грн (на 147,2 млрд грн (17,5%) більше порівняно із 2017). При цьому дефіцит бюджету складає 81,8 млрд грн (2,4% ВВП), а держборг – 1999,3 млрд грн (60% ВВП проти 63% у 2017) .

Витрати на соціальне забезпечення та соціальний захист у 2017 році становить 210,25 млрд грн або 37,1 %, за останні чотири роки має найнижче значення, до того ж таке скорочення відбулося лише у 2017 році: видатки скоротилися на 7,48 млрд грн[3].

Проте, видатки на соціальний захист на соціальне забезпечення значно перевищують витрати на економічну діяльність, що може бути однією з причин гальмування економічного розвитку держави. Соціальна сфера має певні недоліки, такі як: на пенсійні видатки в Україні спрямовано близько 18 % ВВП, що є вдвічі більше ніж в ЄС; соціальні послуги, що надаються неефективні, більшість населення країни незадоволені їх якістю та обсягом.

Про неефективність державної політики щодо населення України свідчить і той факт, що за даними ПРООН, майже чверть населення України (24,5%) перебуває за межею бідності, кожна третя (32,6%) сім'я з дітьми є бідною і кожен п'ятий (20%) працюючий є бідним [4].

Аналізуючи дані про видаткову частину бюджету, бачимо, що у структура витрат постійно змінюється. Відбувається зростання видатків на виконання загальнодержавних функцій та на потреби оборони. Однією з причин гальмування розвитку України є нерівномірність видатків, які спрямовані на соціальну та економічну сфери. Недосконалість фіскальної політики веде до необґрунтованих видатків.

Отже, основною передумовою фінансової стабільності економіки є бездефіцитність державного бюджету. В умовах кризового стану основним кроком покращення є збалансування кошторису доходів і видатків. Для фінансування зростаючих видатків, необхідно збільшити дохідну частину, а це можливо за рахунок удосконалення податкової системи, цільових фондів, а також доходів від операцій з капіталом. Слід, збільшити контроль за рухом коштів у процесі розподілу та перерозподілу. Аналізувати необхідність здійснення видатків за окремими статтями на стадії планування бюджету.

Список використаних джерел:

1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/>.
2. Комарницький І.Ф. Економічна теорія: курс лекцій / І. Ф. Комарницький. – Чернівці: Рута, 2006. – 334 с.
3. Державна служба статистики України. Офіційний сайт. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

4. Цілі розвитку тисячоліття // ПРООН. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.ua.undp.org/content/dam/ukraine/docs/2015%20MDGs%20Ukraine%20infographics%20ukr.pdf>.

Yu. Palchik. Analysis of expenditure of the state budget of Ukraine.

Summary

It was investigated that the main prerequisite for financial stability of the economy is lack of state budget. In a crisis situation, the main improvement step is to balance the estimates of income and expenditure.

Key words: *expenditures, state budget, financial stability, budget balance.*

*Науковий керівник : Ксьонжик І.В., д-р. екон. наук,
доцент, професор кафедри обліку і оподаткування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна*